

Till
Christian Wettergren
Projektet Särskilt Stöd

Svar på klagomål rörande tillämpning av skollagens rätt till särskilt stöd, Stockholm stad

Ärendet

I ett e-postmeddelande till utbildningsnämndens ledamöter och utbildningsförvaltningens registrator framförs den 22 oktober 2018 klagomål till huvudmannen rörande de kommunala grundskolornas tillämpning av skollagens rätt till särskilt stöd. Korrigering av mindre editeringsfel skickades den 23 oktober 2018 och en komplettering skickades den 26 oktober 2018.

I enlighet med skollagens 4 kap.7 och 8 §§ ska det finnas rutiner för klagomålshantering. Huvudmannen har väl fungerande rutiner för detta. Stockholms kommun, representerad av grundskoleavdelningen vid utbildningsförvaltningen, har utrett ert klagomål.

Anmälares synpunkter

Klagomålet rör bristande tillämpning av skollagens krav på arbetet med särskilt stöd till de elever som inte uppnår de lägsta kunskapskraven. Anmälaren har bifogat statistik för den kommunala skolverksamheten som baseras på Skolverkets statistik. Av statistiken som bifogas klagomålet framkommer att 211 elever inte erbjöds stöd, trots att dessa inte uppnådde kunskapskraven i årskurs 6. Av de elever som fick särskilt stöd var det endast 53 procent som inte klarade fullständiga betyg i årskurs nio trots att stöd enligt skollagens ska ges i tillräcklig omfattning för att eleverna ska nå de lägsta kunskapskraven. Resultatet var att de gick ut grundskolan med ofullständiga betyg. I kompletterande klagomål skickat den 26 oktober framkommer fler avvikelser mot skollagen med hänvisning till skrivelsen "Tillgången till CSI-grupper".¹ I skrivelsen framkommer att det funnits att cirka 25 elever som

¹ Tjänsteutlåtande den 25 oktober 2018, dnr 1.1.3-5048/2018.

bedömts ha omfattande behov av särskilt stöd som skulle kunna ges inom CSI, inte kunnat erbjudas en CSI-plats.

I klagomålet framkommer att anmälaren begär att Stockholm stad vidtar åtgärder för att korrigera avvikelserna mot skollagens krav och även följer upp sin efterlevnad inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Den 24 oktober 2018 skickade anmälaren en fråga om vem som är utsedd som skolchef vid utbildningsförvaltningen.

Huvudmannens bedömning

Elever har olika behov och förutsättningar att nå kunskapskraven. Därför har skolan ett uppdrag att ta hänsyn till detta och uppväga skillnaderna i elevernas förutsättningar. Alla elever ska få den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande så att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Att få det stöd som eleven behöver för att klara de kunskapskrav som minst ska uppnås är en av de starkaste rättigheterna en elev har och huvudmannen är väldigt angelägen om att tillgodose elevers rätt till särskilt stöd.

Statistiken ni hänvisar till belyser en utmaning för staden och vikten av ett gediget utvecklingsarbete. Enligt Skolverket kan det dock finnas vissa metodbrister i statistiken. Eleverna kan exempelvis ha haft extra anpassningar som inte har rapporterats in. Det är många extra anpassningar som är kraftfulla och ändamålsenliga som gör att åtgärder inom ramen för särskilt stöd inte är behövliga. Dessa extra anpassningar dokumenteras i stället en individuell utvecklingsplan. Vidare har det varit ett årligt inrapporteringstillfälle (den 15 oktober) där eleverna kan ha haft stöd mellan inrapporteringstillfällena. Det kan även röra sig om inrapporteringsmisstag, där elevernas särskilda stöd inte har rapporterats in till Skolverket.

Precis som ni skriver har utbildningsnämnden och förvaltningen identifierat brister i stadens arbete med särskilt stöd. Under läsåret 2017/2018 genomfördes en gedigen analys av skolornas arbete med särskilt stöd och de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupperna (CSI) som är grunden till stadens strategi för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i stadens kommunala grundskolor. Förvaltningens analys pekar på samma slutsatser som ni har dragit med hjälp av statistiken ni hänvisar till. I den analysprocess som utförts har det blivit tydligt att det behövs utveckling av centrala insatser för att säkerställa att samtliga skolor har kompetens att sätta in adekvata åtgärder och

anpassa undervisningen utifrån enskilda elevers förutsättningar och behov.

Utbildningsnämnden antog i juni 2018 strategin för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i Stockholms kommunala grundskolor (bilaga 1). Strategin har utarbetats för att säkerställa att elever får det stöd de har rätt till enligt skollagen och syftar till att tydliggöra vilka insatser som behövs för att stödja stadens kommunala grundskolor i det uppdraget. Strategin handlar om strategiska åtgärder för att utveckla lärmiljöerna och undervisningskvaliteten inom skolans samtliga verksamheter med ett särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd genom kompetensutveckling, centrala stödinsatser och ett mer utvecklat systematiskt kvalitetsarbete. Elever ska i första hand gå i sin ordinarie klass och vid behov där ges stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd men ibland behövs det särskilda undervisningsgrupper för elever med stort stödbehov. Det handlar då om att eleven har ett stort behov av specifik lärarkompetens, en mindre grupp och mer lärarstöd. Särskilda undervisningsgrupper kan organiseras på den egna skolan, i lokal samverkan mellan skolor och kommunövergripande.

Vad gäller de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupperna (CSI) kommer de redan etablerade grupperna kvarstå och alla elever som bedöms ha behov av en placering i en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp ska erbjudas detta. Därför kommer en utvidgning gällande både kapacitet och geografisk spridning genomföras. Dessa grupper förläggs på F-9-skolor för att skapa kontinuitet för eleverna och skapa förutsättning för eventuell återgång i ordinarie verksamhet.

Huvudmannen kommer även att etablera kompetensnav runt olika funktionsvariationer (hörselnedsättning, språk- och tal, rörelsehinder, synnedsättning samt neuropsykiatriska funktionsnedsättningar). Kompetensnaven har specialkompetens inom dessa områden samt gällande elever med särskild begåvning och kan erbjuda stöd och utvecklingsinsatser till andra skolor.

Huvudmannen kommer även att säkerställa att det finns rätt kompetens för att möta elevers behov genom utbildningsinsatser. Huvudmannen är medveten om att skolornas utredningar (t.ex. pedagogisk utredning) inte alltid kan visa på elevernas behov och att det i vissa fall är svårare för huvudmannen att komma in med rätt stöd. Huvudmannen har således identifierat detta som ett viktigt utvecklingsområde bland annat utifrån de tillsynsärenden som

huvudmannen har och där brister konstaterats av berörd tillsynsmyndighet. Utbildningsinsatserna kommer därför att ta sikte på utveckling av lärmiljöer och undervisningskvalitet för elever i behov av särskilt stöd gällande bland annat utredningar (pedagogiska utredningar, åtgärdsprogram m.m.) för att säkerställa att rätt insatser sätts in utifrån elevers förutsättningar och behov. Huvudmannen har även bedömt att personal och skolledning ska utbildas i strategier för att möta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Skolpersonal ska också utbildas i strategier för att möta elever som har ett normbrytande beteende, till exempel genom arbetssätt med fokus på lågaffektivt bemötande.

Huvudmannen organiserar centrala nätverk för elevhälsans alla professioner med uppdraget att sprida kunskap och stötta skolornas personal att utveckla arbetet med ledning och stimulans till alla elever.

Vidareutveckling av redan etablerat centralt stöd och centrala uppdrag som till exempel skolakuten, kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper och antagningsprocesser till dessa grupper, har redan påbörjats och kommer fortsätta under de närmsta åren.

Förvaltningen kommer att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet gällande elever i behov av särskilt stöd i skolorna men också gällande elever som erbjudits plats i kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper (CSI). Under år 2019 kommer ovan beskrivna åtgärder som även återfinns i strategin för utveckling av arbetet med elever i behov av särskilt stöd i Stockholms kommunala grundskolor att implementeras.

Vad gäller utnämmandet av skolchef enligt skollagen, arbetar utbildningsnämnden med att formellt utse en sådan i enlighet med skollagen inom kort.

Grundskoleavdelningen anser därmed att ert klagomål har besvarats.